

Ricard Viñes. L'interpret com a pont entre creador i públic.

Situació d'aprenentatge.

Curs (nivell educatiu):

Alumnat de 2n i 3r cicle de grau professional (15–18 anys aproximadament)

Àrea / matèria / àmbit:

Repertori i interpretació instrumental, història de la música i anàlisi musical, música de cambra.

Durada total:

10 sessions de 60 minuts aproximadament.

1. DESCRIPCIÓ

Context:

L'alumnat treballa el paper de l'interpret com a mediador entre el compositor i el públic, prenent com a referent la figura del pianista lleidatà **Ricard Viñes** (1875–1943), amic i difusor de Debussy, Ravel, Satie i altres compositors de l'avantguarda parisenc. A través del seu exemple, l'alumnat analitzarà el repertori impressionista i simbolista, aprofundirà en l'estil interpretatiu i reflexionarà sobre la responsabilitat artística de l'interpret, tot commemorant el 150 aniversari del naixement del músic lleidatà.

Repte:

Com podem reinterpretar avui el llegat de Ricard Viñes i transmetre'l al públic actual a través d'una proposta artística pròpia?

El repte culmina amb una performance que combini interpretació, anàlisi i difusió del repertori vinculat a Viñes.

2. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES ÀREES / MATÈRIES

Àrea / matèria	Competències específiques
Repertori i interpretació	1. Analitzar i comprendre les intencions expressives de l'obra per construir una interpretació personal coherent amb l'estil. 2. Desenvolupar una tècnica instrumental que permeti una comunicació artística plena.
Història de la música i anàlisi	1. Situar Ricard Viñes i el repertori impressionista en el seu context històric i estètic. 2. Reconèixer elements del llenguatge musical i les innovacions harmòniques i tímriques de l'època.
Música de cambra / conjunt instrumental	1. Aplicar l'escolta activa i la coordinació amb altres intèrprets en repertori del període impressionista.

3. COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competència transversal	Descripció
Competència artística i cultural	Analitzar i valorar críticament la interpretació com a pràctica artística i patrimonial.
Competència emprenedora	Dissenyar i portar a terme un projecte musical amb finalitat comunicativa i social.
Competència personal i social	Desenvolupar l'autonomia, la capacitat d'autocrítica i la gestió emocional en la pràctica musical.
Competència digital	Utilitzar mitjans tecnològics per a l'enregistrament, edició i difusió de la interpretació.

4. OBJECTIUS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVUACIÓ

Objectius d'aprenentatge

1. Investigar la figura de Ricard Viñes i la seva relació amb els compositors impressionistes.
2. Analitzar obres representatives del repertori pianístic de Debussy, Ravel o Satie.
3. Desenvolupar una interpretació expressiva i estilísticament coherent d'una obra d'aquest període.
4. Comunicar i contextualitzar artísticament el treball interpretatiu davant d'un públic o mitjà digital.

Criteris d'avaluació

1. Demostra coneixement històric i estilístic en relació amb Viñes i el repertori que interpretava.
2. Identifica i aplica recursos tècnics i expressius propis de l'estètica impressionista.
3. Argumenta decisions interpretatives amb criteris artístics fonamentats.
4. Participa activament en la planificació i realització del projecte final (concert, enregistrament o exposició comentada).

5. SABERS

Saber	Àrea / matèria
Estètica i estil del repertori impressionista.	Història / anàlisi
Tècniques pianístiques vinculades a l'ús del pedal, del color i de la textura sonora.	Interpretació
Fonaments de l'audició crítica i la comunicació artística.	Repertori i música de cambra
Producció audiovisual musical: enregistrament, edició, difusió.	Competència digital
Història de la interpretació pianística i els seus protagonistes.	Història de la música

6. DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Metodologia:

Aprenentatge basat en projectes artístics, amb enfocament interdisciplinari (història, interpretació, anàlisi i tecnologia musical).

Estratègies:

- Aprenentatge per descobriment i anàlisi crítica de fonts.
- Estudi guiat del repertori i reflexió interpretativa.
- Treball cooperatiu entre intèrprets i professorat.
-

Agrupaments:

Treball individual (estudi instrumental) i en petit grup (música de cambra, projectes audiovisuals).

Materials:

- Reproductor d'àudio. Projector.
- Podcast T4 x 30: Ricardo Viñes, el pianista de la Vanguardia. (Conocimientos musicales):
https://www.youtube.com/watch?v=7bl0A_cB5Cc
- Fragments musicals de l'entorn Viñes Enregistraments històrics (1929-1936):
https://www.youtube.com/playlist?list=OLAK5uy_kbzOVM1kjY3eRCkZHj7FGbjOV5kl9AxSY
- Càpsules Viñes:
https://www.youtube.com/playlist?list=PLkpLYYa30uwDfbst1bf79_yL-m3OfAqB

- Intèrprets catalans històrics: Ricard Viñes.
<https://www.interpretscatalanshistorics.com/cat/ver-Ricard-Viñes-77>
- Documents *Biografia Ricard Viñes* i *Context històric*.
- Document *Anàlisi audició Grau -professional 2*
- *Rubrica Ricard Viñes Grau Professional 2*.
- Imatges de quadres impressionistes.
- Paper pautat (pentagrames). Tauletes. Si disposem dels mitjans, fem aplicacions d'edició (*Flat.io, Audacity, Logic, Final Cut*, etc.)
- Instruments propis.
- Material per a creació visual o escènica (paper, colors, projector).

7. ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVUACIÓ

Activitat inicial – Què en sé?

Sessió 1

- Presentació biogràfica i artística de Ricard Viñes a partir de la lectura comprensiva dels Documents: *Biografia Ricard Viñes* i *Context històric* i la visualització del podcast Podcast *T4 x 30: Ricardo Viñes, el pianista de la Vanguardia*. (*Conocimientos musicales*).
- Activitat: Fes un llistat dels aspectes que més t'han cridat l'atenció de la lectura i la visualització i digues per què. Ho posem en comú.

Desenvolupament – Què estic aprenent?

Sessió 2

- Presentació del repte: *El llegat de Ricard Viñes*.
- Visualitzem el link *Intèrprets catalans històrics: Ricard Viñes*.
- Dibuixem una línia del temps amb les dates més significatives de la vida de Ricardo Viñes.

Sessió 3

- Audició de *Fragments musicals de l'entorn Viñes Enregistraments històrics (1929-1936)* mentre visualitzem imatges de quadres impressionistes.
- Redactem un anàlisi musical seguint les pautes del document *Anàlisi audició Grau Professional 2* i prenent com a referència el quadre:

Música	Pintura	Coincidència
Sons suaus i fluids	Colors barrejats i pinzellades lliures	Tenen un aspecte difuminat, poc definit.
Green atmosferes i emocions	Representen impressions del moment	Prioritzen el sentiment, no el detall.
Harmonies i sons nous	Ús innovador de la llum i el color	Trenquen amb l'art tradicional.

Sessió 4 i 5

- Desenvolupament pràctic del projecte *Fem un concert impressionista* amb instruments propis i imatges seguint les orientacions docents.
- Treball tècnic i expressiu de fragments amb atenció al color sonor i a la dinàmica.
- Cada alumne ininterpreta amb el seu instrument una obra o un fragment d'una obra representativa del repertori del seu instrument.

Sessions 6 i 7

- Mostrem el projecte davant de la classe o enregistrament audiovisual.
- Intercalem la música amb les imatges impressionistes i amb fragments de l'enregistrament històric *Ricard Viñes parla de Claude Debussy*. Creem així una performance interdisciplinària.
- Coavaluació: Comentaris i feedback dels companys: què funciona, què podria millorar-se.

Síntesi – Què he après de nou?**Sessió 8 i 9**

- Visualització de les *càpsules Viñes*.
- Redacció individual: què he après, quines decisions creatives he pres i com la música interactua amb altres llenguatges.
- Debat final sobre la interdisciplinarietat en l'art contemporani.

Aplicació – Com sé que ho he après?**Sessió 10**

Presentació pública o digital del Projecte/Performance: *Ricard Viñes, intèrpret i innovador*.

8. VECTORS D'APRENTATGE

1. **Aprenentatges competencials:** integració entre saber històric, tècnic i expressiu.
2. **Perspectiva de gènere:** anàlisi del paper de les dones compositoras contemporànies a Viñes (Lili Boulanger, Mel Bonis).
3. **Universalitat del currículum:** propostes adaptades a instruments diversos.
4. **Qualitat de les llengües:** redacció del dossier d'intèrpret en català correcte i amb llenguatge musical precís.
5. **Benestar emocional:** gestió de la interpretació davant del públic i consciència corporal.
6. **Ciutadania global:** comprensió del paper de l'artista com a difusor cultural i pont entre cultures.

9. MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

- Materials auditius i visuals adaptats.
- Assessorament individual en la gestió de l'escena i l'expressió corporal.
- Sessions de coavaluació per promoure la reflexió compartida.

10. MESURES I SUPORTS ADDICIONALS / INTENSIVS

Alumne/a	Mesura i suport
Dificultats tècniques	Adaptació del repertori o tempos.
Dificultats d'expressió oral o escrita	Guia per a l'elaboració del dossier d'intèrpret amb suport visual.
Altes capacitats	Recerca ampliada: edició crítica o anàlisi comparativa de gravacions històriques.

11. PRODUCTE FINAL

Recital o enregistrament audiovisual de la performance didàctica titulada *Ricard Viñes, intèrpret i innovador*, amb interpretacions en directe comentades, obres d'art d'autors impressionistes i l'enregistrament històric *Ricard Viñes parla de Claude Debussy*.

12. AMPLIACIÓ DE MATERIALS DIDÀCTICS I DE CONSULTA.

- Web oficial de l'Any Ricard Viñes, del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya:

<https://cultura.gencat.cat/ca/temes/commemoracions/2025/anyricardvines/>

- Web oficial de l'Any Ricard Viñes, de l'Ajuntament de Lleida.

<https://cultura.paeria.cat/ca/any-vines-lleida>

- Intèrprets catalans històrics, de la Fundació Joan Manén. Hi trobareu una àmplia selecció de fotografies i 5 enregistraments històrics.

<https://www.interpretercatalanshistorics.com/cat/ver-Ricard-Viñes-77>

- Ricard Viñes: Enregistraments històrics, de l'editorial Tritó. Hi podreu escoltar el CD "Ricard Viñes al piano", amb interessants interpretacions del pianista i fins i tot podreu escoltar al propi Ricard Viñes parlant del seu amic Claude Debussy.

[https://www.youtube.com/playlist?
list=OLAK5uy_kbzOVM1kjY3eRCkZHj7FGbjOV5kl9AxSY](https://www.youtube.com/playlist?list=OLAK5uy_kbzOVM1kjY3eRCkZHj7FGbjOV5kl9AxSY)

- Reintèrprets 2025-Ricard Viñes, de l'Associació Catalana Intèrprets de Música Clàssica. 5 documentals, de durada breu (1 o 2 minuts), sobre la vida de Viñes.

https://www.youtube.com/playlist?list=PLkpLYYa30uwDfbst1bf79_yL-m3OfFAqB